

2009. január 14., szerda

Az alapvető jogok helyzete az Európai Unióban (2004–2008)

P6_TA(2009)0019

Az Európai Parlament 2009. január 14-i állásfoglalása az alapvető jogok helyzetéről az Európai Unióban (2004–2008) (2007/2145(INI))

(2010/C 46 E/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió 2000. december 7-én kihirdetett és 2007. december 12-én módosított formában elfogadott Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: a Charta)
- tekintettel azokra a célokra, hogy az Unióból a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térsége váljék, valamint hogy megvalósuljanak a szabadság, a demokrácia, az alapvető jogok és a jogállamiság tiszteletben tartásának az Európai Unióról szóló szerződés 6. és 7. cikkében említett elvei,
- tekintettel azokra az újításokra, amelyekhez a tagállamok kormányai 2007. december 13-án adták beleegyezésüket a Lisszaboni Szerződés aláírásával, illetve elsősorban arra, amely jogilag kötelező jelleggel ruházta fel a Chartát, valamint amely az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez való csatlakozás kötelezettségét írja elő,
- tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK irányelvre ⁽¹⁾, valamint a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (a továbbiakban: az Ügynökség) létrehozásáról szóló, 2007. február 15-i 168/2007/EK tanácsi rendeletre ⁽³⁾,
- tekintettel az Ügynökség és a Rasszizmus és Idegengyűlölet Európai Megfigyelőközpontja jelentéseire, valamint az érintett nem kormányzati szervezetek jelentéseire,
- tekintettel az Európai Közösségek Bírósága, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága határozataira,
- tekintettel az Európai Unió független szakértői hálózata által kidolgozott, az alapvető jogok európai uniós helyzetéről szóló éves jelentésekre,
- tekintettel az Európa Tanács szervei által készített jelentésekre, különösen a Parlamenti Közgyűlés és az emberi jogi biztos által az emberi jogok helyzetéről készített jelentésekre,
- tekintettel az Állampolgári jogok, bel- és igazságügyi bizottságnak jogellenes helyzetű bevándorlók számára fenntartott fogva tartási központokban tett látogatásokról szóló jelentéseire,
- tekintettel az alapvető jogokkal és az emberi jogokkal kapcsolatos európai parlamenti állásfoglalásokra,

⁽¹⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.

⁽²⁾ HL L 303., 2000.12.2., 16. o.

⁽³⁾ HL L 53., 2007.2.22., 1. o.

2009. január 14., szerda

- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság által ezen állásfoglalás előkészítéseként rendezett nyilvános megbeszélésekre és eszmecserekre, különösen a 2007. október 8-án az alkotmánybírók és legfelső bíróságok bíráival, a 2008. május 19-én az Európa Tanács emberi jogi biztosával, valamint a 2008. október 6-án a nem-kormányzati szervezetek képviselőivel tartott találkozókra,
  - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
  - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére és a Kulturális Bizottság véleményére (A6-0479/2008),
- A. mivel az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikke szerint az Európai Unió egy értékközösségen és az alapvető jogok tiszteletben tartásán alapul, miként azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá amint azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományából erednek,
- B. mivel az Európai Parlament – mint az uniós polgárokat képviselő és jogait garantáló, közvetlenül választott testület – hisz abban, hogy kiemelt felelőssége van ezen elvek megvalósításában, különösen abból adódóan, hogy a Szerződések jelenlegi helyzetében igen korlátozott az egyének közösségi bíróságok előtti jogorvoslati lehetősége,
- C. mivel a jogalkotási javaslatoknak a Chartával való összeegyeztethetőségét ellenőrző eljárás kidolgozása a Charta 2000. december 7-i elfogadásából eredő egyik szükségszerű következmény, és mivel a Bizottság ezt elismerte azáltal, hogy 2001-ben erre vonatkozó rendelkezéseket fogadott el, illetve mivel „Az alapvető jogok tiszteletben tartása a Bizottság jogalkotási javaslataiban: a rendszeres és szigorú ellenőrzés módszertana” című, 2007. március 15-i állásfoglalásában⁽¹⁾ maga a Parlament is felhívta erre a figyelmet,
- D. mivel a ratifikálás alatt álló Lisszaboni Szerződés kifejezetten hivatkozik a Chartára, ugyanolyan jogi érvénnyel ruházva fel, mint a Szerződéseket,
- E. mivel amennyiben a Charta beillesztésre kerül az Unió elsődleges jogába, a benne meghatározott jogok kötelező erőre tesznek szert a végrehajtásukra hivatott másodlagos joganyag közvetítésével,
- F. mivel a Charta, jogi státusától függetlenül, az évek során inspirációs forrássá vált az európai bíróságok – úgymint az Elsőfokú Bíróság, az Európai Közösségek Bírósága, az Emberi Jogok Európai Bírósága és számos alkotmánybíróság – ítélezési gyakorlatában,
- G. mivel az alapvető jogok valódi kultúrájának az Unión belüli kialakulásához szükség volna egy e jogok alkalmazásának ellenőrzését szolgáló globális rendszer kifejlesztésére, amely magában foglalja a Tanácsot és a kormányközi együttműködés keretében hozott határozatokat, hiszen az alapvető jogok védelme nem merül ki pusztán a szabályok formális tiszteletben tartásában, hanem mindenekelőtt aktív előmozdításukat, illetve a tagállamok általi megsértésük, valamint a nem megfelelő tagállami intézkedések esetén történő beavatkozást jelenti,

Bevezetés

1. úgy véli, hogy az alapvető jogok eredményes védelme és előmozdítása az európai demokrácia alapja, valamint a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló európai térség megszilárdításának elengedhetetlen feltétele;
2. rámutat arra, hogy az alapvető jogok védelme különböző (nemzetközi, európai, nemzeti, regionális és helyi) szintű intézkedéseket foglal magában, és hangsúlyozza a helyi és a regionális hatóságok szerepét ezen jogok gyakorlati érvényesítésében és előmozdításában;
3. sajnálja, hogy a tagállamok továbbra is kivonják magukat az alól, hogy az emberi jogokkal kapcsolatos saját politikáikat és gyakorlatukat európai uniós ellenőrzésnek vessék alá, és megpróbálják e jogok védelmét teljesen belső keretek közé szorítani, ami aláássa az Európai Unió által az emberi jogok védelmezőjeként világszerte betöltött aktív szerepét és megingatja az alapvető jogok védelmével kapcsolatos uniós külpolitika hitelességét;

⁽¹⁾ HL C 301. E, 2007.12.13., 229. o.

2009. január 14., szerda

4. emlékeztet arra, hogy az EU-szerződés 6. cikke (2) bekezdésének megfelelően az Európai Bíróság feladatai közé tartozik az alapvető jogok tiszteletben tartásának biztosítása, amint azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból, az emberi jogokról szóló európai egyezményből, valamint más nemzetközi jogi okmányokból erednek;

5. hangsúlyozza, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke rendelkezik egy olyan eljárásról, amely biztosítja, hogy ne kerülhessen sor az emberi jogok és az alapvető szabadságok következetes és súlyos megsértésére az EU-ban, ugyanakkor annak ellenére, hogy – amint azt az Emberi Jogok Európai Bírósága által meghozott ítéletek is bizonyítják – az uniós tagállamokban történnek ilyen jogsértések, ezt az eljárást még soha nem alkalmazták; kéri az uniós intézményeket, hogy állítsanak fel ellenőrző mechanizmust és határozzanak meg objektív kritériumrendszert az EU-Szerződés 7. cikkének végrehajtására;

6. hangsúlyozza, hogy amennyiben a tagállamok közös alkotmányos hagyományait a Bíróság inspirációs forrásként használhatja az alapvető jogokkal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatának kialakítása során, a Charta alkotja a minimális jogok közös alapját, és hogy a tagállamok azzal érvelve, hogy a Charta gyengébb védelmet biztosítana egyes jogok tekintetében, mint a saját alkotmányuk által kínált biztosítékok, nem csökkenthetik e biztosítékok szintjét;

7. örömmel fogadja a Charta 53. cikkét, amely – azáltal, hogy jogalapot biztosít – lehetővé teszi az Európai Bíróság számára, hogy elmélyítse ítélkezési gyakorlatát az alapvető jogok terén, ami igen lényeges a közösségi jog fejlődése szempontjából;

8. hangsúlyozza, hogy a tagállamok igazságszolgáltatása kulcsfontosságú szerepet tölt be az emberi jogok érvényesítésében; sürgeti az államokat, hogy a nemzeti bírák számára indítsanak folyamatos képzést az alapvető jogok védelmének rendszereiről;

Általános ajánlások

9. úgy véli, hogy az alapvető jogok érvényesítésének minden európai politika céljai között szerepelnie kell; álláspontja szerint e célból az Európai Unió intézményeinek e jogokat aktívan elő kellene mozdítaniuk, védelmezniük kellene, illetve maradéktalanul figyelembe kellene venniük a jogszabályok kidolgozásakor és elfogadásakor;

10. üdvözi az Ügynökség létrehozását, ami az első lépést jelenti afelé, hogy helyt adjanak az Európai Parlament kéréseinek egy olyan integrált szabályozási és intézményi keret kialakítása vonatkozásában, amely a Charta hatályaba léptetésére és az emberi jogokról és alapvető szabadságokról szóló európai egyezmény által létrehozott rendszerrel való összhang biztosítására szolgál; emlékeztet ugyanakkor arra, hogy a független alapjogi szakértők európai hálózata által készített, 2005-ig közreadott, emberi jogokról szóló éves jelentések minden tagállamban megvizsgálták a Charta által elismert valamennyi jog alkalmazását, és ezért aggódik amiatt, hogy az Ügynökség korlátozott megbízatása, valamint a hálózat feloszlata nem rekeszti-e ki a rendszeres vizsgálatok köréből az európai emberi jogi politika számos jelentős területét;

11. kiemeli az Ügynökség korlátozott megbízatását illetően, hogy az emberi jogokkal kapcsolatos kérdések nem oszthatók fel mesterségesen az első, második és harmadik pillérhez tartozó területek szerint, amelyek alapján a tagállamok az Európai Unió hatásköreit meghatározták, mivel az alapvető jogok oszthatatlan egységet alkotnak és kölcsönösen függenek egymástól; úgy véli, hogy ezért a Bizottságnak és a Tanácsnak az Ügynökséggel együttműködésben először is közös álláspontot kell kialakítania a tagállamokban az emberi jogokkal kapcsolatban fennálló problémákat illetően, túllépve a szigorúan európai kereteken és oly módon, hogy ne csupán az Európai Unió aktuális témaival, illetve konkrét jogi és politikai eszközeivel foglalkozzon a tagállamokban az emberi jogok terén visszatérően felmerülő és jelenleg fennálló problémák azonosítása, valamint a nemzetközi és európai mechanizmusok vizsgálata során;

12. kéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy használják fel az Ügynökség, az Európa Tanács, az ENSZ ellenőrző szervei, a nemzeti emberi jogi intézmények, valamint a nem kormányzati szervezetek által az Európai Unión belül megvalósított nyomon követésnek köszönhetően rendelkezésre álló információkat, és azokat hasznosítsák korrekciós intézkedések vagy megelőző jogi keret formájában;

2009. január 14., szerda

13. fenntartja a jogot az Ügynökség munkájának Európai Unión belüli nyomon követésére, valamint az Ügynökség hatáskörén kívül eső emberi jogi kérdések kezelésére, és kéri a Bizottságot, hogy tegye ugyanezt a Szerződések őreként betöltött szerepének megfelelően;

14. felhívja a figyelmet arra, hogy az aktív jogvédelmi politikát nem lehet csak a legnagyobb nyilvánoságot élvező esetekre korlátozni, és hogy a fiatalokéknak, az időseknek és betegeknek szánt zárt intézményekben vagy börtönökben történt súlyos jogsértések elkerülék a nyilvánosság figyelmét; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak és az Európai Uniónak biztosítania kell az ilyen zárt intézményekben fennálló életkörülmények szakszerű ellenőrzését, mind a szabályozás, mind pedig a gyakorlat tekintetében;

15. kéri a Tanácsot, hogy az emberi jogok világszerte fennálló helyzetéről szóló jövőbeli éves jelentéseibe a globális helyzet elemzésén kívül építsen be egy elemzést minden egyes tagállamról is; úgy véli, hogy egy ilyen kettős elemzés nyilvánvalóvá tenné, hogy az Unió egyformán elkötelezett az emberi jogok mind határain belüli, mind azokon kívüli védelme mellett, hogy elháríthassa a kettős mérce alkalmazására irányuló esetleges vádakat;

16. kéri a tagállamokat, hogy hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy a végrehajtó hatalomtól független státust és elegendő pénzforrást biztosítsanak az ENSZ párizsi elveinek keretében létrehozott nemzeti emberi jogi intézmények számára, különös tekintettel arra, hogy e szervek egyik legfontosabb feladata, hogy áttekintsék az emberi jogi politikákat annak érdekében, hogy felhívják a figyelmet a hiányosságokra és kiigazításokat javasoljanak, tekintve, hogy a hatékonyságot elsősorban a megelőzés szempontjából mérik, nem a problémák megoldása alapján; sürgeti a tagállamokat, hogy amennyiben még nem tették meg, hozzák létre a fent említett nemzeti emberi jogi intézményeket;

17. ragaszkodik ahhoz, hogy a Tanács alakítsa át az alapvető jogokkal és az uniós polgársággal foglalkozó eseti munkacsoportját állandó munkacsoporttá, amely az emberi jogi munkacsoporttal (COHOM) párhuzamosan működne, sürgeti továbbá a Bizottságot, hogy rendelje egyetlen biztoshoz az emberi jogok és alapvető szabadságok tárcáját;

18. emlékeztet arra, hogy politikai szempontból elengedhetetlennek tartja, hogy a közösségi vívmányok egyszerűsítése vagy átalakítása alkalmával az alapvető jogok előmozdítását felvegyék a megvalósítandó célok közé; kéri, hogy minden új politika, jogalkotási javaslat és program esetében készüljön hatástanulmány az alapvető jogok tiszteletben tartásáról, valamint hogy ez az értékelés legyen szerves része a javaslat indokolásának, és reméli, hogy a tagállamok a közösségi jogszabályok nemzeti jogszabályokká történő következő átültetésekor hasonló hatásértékelő eszközöket fognak alkalmazni;

Együttműködés az Európa Tanáccsal és az alapvető jogok védelméért felelős más nemzetközi intézményekkel és szervezetekkel

19. üdvözlözi az Uniónak az emberi jogok európai egyezményéhez történő várható csatlakozását, akkor is, ha e csatlakozás nem hoz alapvető változásokat, mivel „ha az Európai Közösségek Bírósága elé az emberi jogok európai egyezményében rögzített jogokkal és szabadságokkal kapcsolatos kérdések kerülnek, akkor az egyezmény ténylegesen az Unió jogrendszerének részét képezi”⁽¹⁾;

20. felhívja a figyelmet az Európa Tanács intézményeinek és ellenőrzési mechanizmusainak, valamint különböző egyezményeinek az emberi jogok terén betöltött fontos szerepére; nyomatékosan kéri a tagállamokat, az uniós intézményeket és az Ügynökséget, hogy támaszkodjanak erre a tapasztalatra, vegyék figyelembe e mechanizmusokat a hálózatos munkamódszerekbe való beépítésük révén, illetve alkalmazzák az Európa Tanács által kidolgozott normákat, valamint munkájának más kézzelfogható eredményeit; felhív az Európa Tanács és az Európai Unió közötti egyetértési megállapodás minden lehetőségének kihasználására;

21. felhív az európai, illetve nemzetközi szinten az alapvető jogok védelméért felelős különböző intézmények és szervezetek közötti együttműködés megerősítésére;

⁽¹⁾ Európa Tanács – Európai Unió: „Egyetlen törekvés az európai kontinens számára” Jean-Claude Juncker jelentése, 2006. április 11., 4. o.

2009. január 14., szerda

22. ismételten hangsúlyozza, hogy az Európai Unió világ előtti hitelessége szempontjából rendkívül fontos, hogy ugyanazt a mércét alkalmazza az uniós külpolitika és belpolitika tekintetében;

23. úgy véli, hogy még akkor is, ha maga az Európai Unió nem részes fele az alapvető jogok védelmével kapcsolatos nemzetközi egyezményeknek és más jogi eszközöknek, amennyiben a tagállamainak többsége csatlakozott ezekhez, ez kötelezi az Európai Uniót a bennük foglalt rendelkezések betartására és adott esetben az általuk létrehozott szervek által megfogalmazott ajánlások követésére, amennyiben az uniós jog nem kínál azonos vagy magasabb fokú védelmet; kéri, hogy az Európai Bíróság ítélkezési gyakorlata során alkalmazza ezt a megközelítést;

24. sürgeti, hogy az Európai Unió kössön együttműködési megállapodásokat az alapvető jogok védelméért felelős nemzetközi intézményekkel és szervezetekkel, különösen az ENSZ emberi jogi főbiztosának hivatalával és az ENSZ e területen szerepet vállaló más szerveivel, továbbá az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet demokratikus intézményekkel és emberi jogokkal foglalkozó irodájával és a nemzeti kisebbségek főbiztosával;

Az emberi jogok, a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülése

25. hangsúlyozza az alapvető jogok és az egyéni szabadságjogok értékelésének és maradéktalan tiszteletben tartásának szükségességét az Unió hatásköreinek bővülése során; úgy véli ezért, hogy az alapvető jogok tiszteletben tartásának és a kollektív biztonság biztosításának céljai nemcsak összeegyeztethetők, hanem egymástól kölcsönösen függenek is, valamint hogy megfelelő politikákkal elkerülhető, hogy valamely elnyomó megközelítés az egyéni szabadságjogokat fenyegetse;

26. úgy véli, hogy a kölcsönös elismerés elvének alkalmazásán alapuló európai igazságügyi térség létrehozásának az EU egész területén alkalmazott azonos eljárási biztosítékokon, valamint az alapvető jogoknak az EU-Szerződés 6. cikkében hangsúlyozott tiszteletben tartásán kell alapulnia; felszólítja azon tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, a büntetőeljárásban részt vevő személyek jogairól szóló megfelelő jogalkotási intézkedés gyors elfogadására; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy az európai elfogatóparancsot és a többi kölcsönös elismerésen alapuló intézkedést az EU emberi jogi normáival összhangban alkalmazzák;

27. hangsúlyozza, hogy minden letartóztatott személynek joga van minden jogi biztosítékhoz, valamint adott esetben ahhoz, hogy segítséget kapjon az állampolgársága szerinti ország diplomáciai képviselőjétől és független tolmácsolási szolgáltatást bocsássonak a rendelkezésére;

28. aggodalmát fejezi ki az emberi jogok európai egyezményének tagállamokat érintő nagyszámú megsértése miatt, és sürgeti a tagállamokat az ezzel kapcsolatos ítéletek végrehajtására, valamint a szükséges reformok bevezetésével a szervezeti hiányosságok és az emberi jogok rendszeres megsértésének kezelésére;

29. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a terrorizmus elleni küzdelem terén a nemzetközi együttműködés gyakran az emberi jogok és alapvető szabadságok – nevezetesen a magánélethez való alapvető jog, az adatvédelem és a megkülönböztetés-mentesség – alacsonyabb szintű védelméhez vezet, illetve úgy véli, hogy az EU-nak határozottabban kellene fellépnie nemzetközi szinten az emberi jogokat, valamint a Charta 7. és 8. cikkének megfelelően a személyes adatok és a magánélet védelmét érintő nemzetközi normák és kötelezettségek teljes tiszteletben tartásán alapuló valódi stratégia előmozdítása érdekében; ezért sürgeti a Tanácsot, hogy a Parlament szigorúbb normákat előíró ajánlásainak megfelelően fogadja el a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott személyes adatok védelméről szóló adatvédelmi kerethatározat-tervezetet; úgy véli, hogy egy ilyen stratégiának figyelembe kell vennie a hírszerző szolgálatok hatékony bírósági ellenőrzésének szükségességét annak elkerülése érdekében, hogy a kínzás, más bántalmazás révén vagy az emberi jogokkal kapcsolatos nemzetközi normákat megsértő egyéb körülmények között szerzett információkat bizonyítékként felhasználják bírósági eljárások során, beleértve a vizsgálati szakaszt is;

2009. január 14., szerda

30. nyomatékosan kéri az EU intézményeit és a tagállamokat, hogy hajtsák végre az európai országoknak a CIA (az amerikai Központi Hírszerző Ügynökség) által foglyok szállítására és illegális fogva tartására való állítólagos használatáról szóló 2007. február 14-i állásfoglalását ⁽¹⁾; e tekintetben üdvözli az újonnan megválasztott amerikai elnök kijelentését, mely szerint bezárják a guantanamoi fogolytábor és a foglyokat bíróság elé állítják; felhívja a tagállamokat, hogy mutassanak hajlandóságot arra, hogy a többi fogoly tekintetében közösen találjanak megoldást;

31. helyteleníti, hogy az EU nem teljesíti az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának 2006. december 12-i, és 2008. december 4-i ítéleteit és a Brit Fellebbviteli Bíróság 2008. május 7-i, az iráni Népi Mudzsaheddin Szervezet kérelmének (PMOI) helyt adó határozatát.

Hátrányos megkülönböztetés

Általános észrevételek

32. hangsúlyozza a kisebbségvédelem és a diszkrimináció elleni politikák közötti különbséget; úgy véli, hogy az esélyegyenlőség minden személy alapvető joga, nem pedig kiváltság, és nem csupán egy meghatározott tagállam állampolgárainak joga; úgy véli ezért, hogy egyforma intenzitással kell harcolni a megkülönböztetés minden formája ellen;

33. kéri a tagállamokat és a Bizottságot, hogy maradéktalanul kövessék az Ügynökség első éves jelentésének 7. fejezetében megfogalmazott ajánlásait ⁽²⁾;

34. aggodalommal tapasztalja a diszkrimináció elleni politikák végrehajtásának nem kielégítő helyzetét, és ezzel összefüggésben támogatja az Ügynökség 2008-as éves jelentésének értékelését; sürgeti azon tagállamokat, amelyek mostanáig nem tették meg, hogy konkretizálják e politikák – különösen a 2000/43/EK irányelv és a 2000/78/EK irányelv – végrehajtását, és emlékeztet arra, hogy ezek az irányelvek egy minimumkövetelményt állapítanak meg és ezért alapul kellene szolgálniuk egy diszkrimináció elleni, mindenre kiterjedő politika számára;

35. kéri azokat a tagállamokat, amelyek még nem tették meg, hogy ratifikálják az emberi jogok európai egyezményének 12. jegyzőkönyvét ⁽³⁾, amely mindennemű diszkrimináció általános tilalmát írja elő, garantálva, hogy senkit, semmilyen indokkal nem érhet hátrányos megkülönböztetés semmilyen közhatóság részéről; ilyen rendelkezés egyelőre nem szerepel sem az Európai Unió, sem az Európa Tanács jogi aktusaiban;

36. üdvözli a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatot (COM(2008)0426), amely kiterjeszti a 2000/43/EK irányelv hatályát a diszkrimináció minden más formájára, végrehajtva ezáltal a Charta 21. cikkét, amely nagyobb mozgásteret biztosít, mint az EK-szerződés 13. cikke, mivel a hátrányos megkülönböztetés további, az alábbiak alapján történő eseteiről tesz említést: bőrszín, társadalmi származás, genetikai tulajdonságok, nyelv, politikai és más vélemények, kisebbséghez tartozás, tulajdon és születés;

⁽¹⁾ HL C 287. E, 2007.11.29., 309. o.

⁽²⁾ Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének 2008-as éves jelentése, közzétéve 2008. június 24-én.

⁽³⁾ Az 2000. november 4-én Rómában aláírt, emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 12. jegyzőkönyve.

2009. január 14., szerda

37. sajnálatának ad hangot, amiért a javasolt irányelvben jelentős hézagok vannak a megkülönböztetéssel szembeni jogi védelem tekintetében elsősorban a közrenddel, a közbiztonsággal és a közegészséggel, a gazdasági tevékenységekkel, a családi állapottal és a reprodukív jogokkal, valamint az oktatással és a vallással kapcsolatos számos mentesség és kivétel következtében; aggasztónak tartja, hogy a hátrányos megkülönböztetés tiltása helyett ezek a „menekülési záradékok” éppen a létező diszkriminatív gyakorlatok jogszabályba foglalását szolgálhatják; emlékezteti a Bizottságot, hogy az irányelvnek meg kell felelnie a lesbikus, homoszexuális, biszexuális és transznemű személyekre vonatkozó jogok területén érvényes esetjognak, nevezetesen a Maruko-ítéletnek ⁽¹⁾;

38. felhívja a Bizottságot, hogy vonja be az Ügynökséget a diszkrimináció elleni küzdelemmel kapcsolatos közösségi jogalkotási folyamatba, lehetővé téve a számára, hogy fontos szerepet játsszon azáltal, hogy rendszeresen naprakész és pontos, a további jogszabályok kidolgozása szempontjából releváns információkkal szolgál, illetve azáltal, hogy a jogalkotási tervezetek előkészítési szakaszától kezdődően kikéri a véleményét;

39. üdvözlöi, hogy a 2007. decemberi politikai megállapodást követően elfogadták a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló 2008. november 28-i 2008/913/IB tanácsi kerethatározatot ⁽²⁾; emlékeztet a javaslatról szóló, 2007. november 29-i kedvező véleményére ⁽³⁾; kéri a Bizottságot, hogy az Ügynökséggel való konzultációt követően tegyen javaslatot a homofóbia elleni küzdelemről szólóhoz hasonló jogalkotási aktusra;

40. aggasztónak tartja, hogy a diszkrimináció elleni jogszabályokat kevésbé ismerik a tagállamokban, és megállapítja, hogy jogaik érvényesítése érdekében az Unió polgárainak az e területre vonatkozó európai uniós jogszabályokra kell támaszkodniuk; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket e tájékoztatási szint növelése érdekében; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a jogszabályok csak akkor hatékonyak, ha a polgárok könnyen hozzáférnek az igazságszolgáltatáshoz, mivel a diszkriminációellenes irányelvek által biztosított védelmi rendszer az áldozatok kezdeményezésétől függ;

41. úgy véli, hogy a jogszabályi eszközökön és a jogorvoslati lehetőségeken túlmenően a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemnek szükségképpen az oktatáson, a bevált gyakorlatok előmozdításán, valamint a nagy nyilvánosságnak szánt és a diszkrimináció által érintett területekre és szektorokra irányuló tájékoztatási kampányokon kell alapulnia; kéri a nemzeti és helyi közhatalóságokat, hogy alkalmazzák az Ügynökség és az Európa Tanács által kidolgozott oktatási eszközöket oktatási, illetve diszkrimináció elleni politikáik előmozdítását célzó intézkedéseik során;

42. hangsúlyozza, hogy a megerősítő fellépés fogalma – amely annak elismerését jelenti, hogy bizonyos esetekben a diszkrimináció elleni hatékony küzdelemhez a hatóságok aktív beavatkozására van szükség a súlyosan megbomlott egyensúly helyreállításához – nem redukálódhat a kvóták fogalmára; kiemeli, hogy az ilyen fellépés a gyakorlatban a legkülönfélébb formát öltheti, lehet például felvételi interjú garantálása, elsőbbségi hozzáférés az olyan munka végzésére jogosító képzésekhez, ahol egyes közösségek alulreprezentáltak, álláslehetőségekkel kapcsolatos információk bizonyos közösségek számára történő elsőbbségi biztosítása, valamint pusztán a végzettség helyett inkább a szakmai tapasztalat figyelembevétele;

43. úgy véli, hogy fontos a kisebbségek és a hátrányos helyzetű csoportok helyzetére vonatkozó adatok gyűjtése, amint azt a Rasszizmus és Idegengyűlölet Európai Megfigyelőközpontja és az Ügynökség több jelentésében is hangsúlyozta; kéri a tagállamokat, hogy tegyék közzé a rasszista bűncselekményekkel kapcsolatos részletes statisztikákat, és a bűncselekményekről és/vagy a bűncselekmények áldozatairól készítsenek felméréseket, amelyek lehetővé teszik az ilyen bűncselekmények áldozataival kapcsolatos mennyiségi és összehasonlítható adatok gyűjtését;

Kisebbségek

44. megállapítja, hogy az EU legutóbbi bővítései nyomán közel száz kisebbségi népcsoporttal egészült ki az eddigi körülbelül ötven, amely a 15 tagú EU-ban létezett, és hangsúlyozza, hogy a közép- és kelet-európai tagállamokban a bevándorlók, a menekültek és a harmadik országokból származó külföldi lakosok kis aránya, továbbá az őslakos („hagyományos”) kisebbségek érzékelhetőbb jelenléte miatt ezekben az országokban elvált egymástól a bevándorlási és integrációs politika, valamint a kisebbségi politika;

⁽¹⁾ Az Európai Bíróság a C-267/06. sz. ügyben 2008. április 1-jén hozott ítéletben úgy határozott, hogy a túlélő élettárs nyugdíjjogosultságának elutasítása nemi irányultságon alapuló közvetlen diszkrimináció, amennyiben a túlélő házastársak és élettársak e nyugdíj tekintetében hasonló helyzetben vannak.

⁽²⁾ HL L 328., 2008.12.6., 55. o.

⁽³⁾ HL C 297. E, 2008.11.29., 125. o.

2009. január 14., szerda

45. hangsúlyozza, hogy – miközben a kisebbségek védelme a koppenhágai kritériumok részét képezi – a közösségi politikában nincsenek sem közös kritériumok, sem minimális normák a nemzeti kisebbségek jogaira vonatkozóan, illetve nem létezik arra vonatkozó közös uniós definíció sem, hogy mit jelent a nemzeti kisebbséghez tartozás; javasolja egy ilyen definíció európai szinten történő kidolgozását az Európa Tanács 1201. sz. ajánlása alapján (1993); felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy ratifikálják a regionális és kisebbségi nyelvekről szóló európai chartát és a nemzeti kisebbségek védelméről szóló keretegyezményt;

46. hangsúlyozza ezzel összefüggésben, hogy egyre több uniós polgár költözik egyik tagállamból a másikba, és hogy e polgároknak teljes mértékben élvezniük kell a Szerződés által számukra mint uniós polgárok számára biztosított jogokat, nevezetesen a helyi és uniós választásokon való részvétel, illetve a szabad mozgás jogát; felszólítja a tagállamokat, hogy teljes mértékben tegyenek eleget a szabad mozgáshoz való jogról szóló 2004/38/EK irányelvnek, valamint az uniós intézményeket, hogy tegyenek további lépéseket az európai polgárok jogainak az egész EU-ban való védelme érdekében;

47. hangsúlyozza a regionális és kisebbségi nyelvek védelmének és előmozdításának fontosságát, egyben megállapítja, hogy az anyanyelv használatához és az anyanyelvi oktatáshoz való jog a legalapvetőbb jogok közé tartozik; üdvözli a tagállamok tevékeny fellépését a kultúrák és a vallások közötti párbeszéd támogatása terén, amely létfontosságú ahhoz, hogy a kulturális és vallási kisebbségek teljes körűen élni tudjanak jogaikkal;

48. úgy véli, hogy a szubszidiaritás és az önrendelkezés elvei jelentik a leghatékonyabb eszközt a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogainak kezelése tekintetében, követve az Unión belül létező legjobb gyakorlatokat; ösztönzi a megfelelő önrendelkezési megoldások alkalmazását, a tagállamok szuverenitásának és területi integritásának teljes tiszteletben tartása mellett;

49. hangsúlyozza, hogy az EU többnyelvűségi politikájának az élethosszig tartó tanulás programja mellett célzott támogatások és egyedi programok révén védelmeznie kell és elő kell mozdítania a regionális és kisebbségi nyelveket;

50. úgy véli, hogy a tagállamokban tartósan tartózkodó hontalan személyek sajátos helyzetben vannak az Európai Unióban, mivel bizonyos tagállamok indokolatlan vagy nem feltétlenül szükséges követelményeket támasztanak velük szemben, ami hátrányos megkülönböztetést jelent a többségi csoporthoz tartozó állampolgárokhoz képest; kéri ezért valamennyi érintett tagállamot, hogy ratifikálják a hontalanok jogállásáról, valamint a hontalanság csökkentéséről szóló ENSZ-egyezményeket (1954, 1961); kéri azon tagállamokat, amelyek a 90-es években nyerték el vagy szereztek vissza szuverenitásukat, hogy az ezen időszak előtt már a területükön élő minden személlyel bánjanak diszkriminációtól mentesen, és felhívja őket, hogy a diszkriminatív gyakorlatok áldozatainak problémáira következetesen keressenek igazságos és a nemzetközi szervezetek ajánlásain alapuló megoldásokat; elítéli különösen azt a gyakorlatot, hogy bizonyos, tartósan az Európai Unióban tartózkodó személyeket önkényesen törölnek a nyilvántartásokból, valamint felszólítja az érintett kormányokat, hogy hozzanak hatékony intézkedéseket az ilyen hontalan személyek jogállásának visszaállítására;

Romák

51. úgy véli, hogy a roma közösség különleges védelmet igényel, mivel az Unió kibővítése után az EU egyik legjelentősebb kisebbségévé vált; hangsúlyozza, hogy e közösséget a vele szemben tanúsított erősebb diszkrimináció, megbélyegzés és kirekesztés révén a történelem folyamán mindig is marginalizálták és megakadályozták abban, hogy bizonyos kulcsfontosságú területeken továbbfejlődjön;

2009. január 14., szerda

52. úgy véli, hogy a roma közösségek társadalmi kirekesztése és hátrányos megkülönböztetése az ennek leküzdésére irányuló, európai szintű jogi, politikai és pénzügyi eszközök alkalmazása ellenére is fennálló, bizonyított tény; megállapítja, hogy az Unió és a tagállamok szétszórta és nem összehangolt erőfeszítései eddig nem hoztak strukturális és tartós javulást a romák helyzetében az olyan lényeges területeken, mint az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz és a foglalkoztatáshoz való hozzáférés, és ezt a kudarcot most már nyilvánosan is elismerik;

53. kifogásolja, hogy az EU nem rendelkezik átfogó és egységes politikával a romákkal szembeni diszkrimináció tekintetében, amely kimondottan a romák számára legsérlemesebb problémák kezelését célozná, amint az az emberi jogok tiszteletben tartását ellenőrző egyes mechanizmusok működése során – többek között a Bizottság által végzett csatlakozás előtti értékelésben, az Európai Bíróság emberi jogokkal kapcsolatos ítéleteiben és az Ügynökség jelentéseiben – megállapítást nyert; megállapítja, hogy az Unió kollektív felelőssége, hogy megoldást találjon ezekre a problémákra, amelyek a legnagyobb hatású és legösszetettebb emberi jogi kérdések közé tartoznak, és határozottan hajtsa végre a kidolgozott megoldásokat;

54. hangsúlyozza a megkülönböztetés-mentesség emberi jogokra és a tényleges cselekvésre összpontosító és a romákkal szembeni diszkrimináció európai dimenzióját tükröző, átfogó megközelítésének szükségességét; úgy véli, hogy a romák integrációjára irányuló európai uniós keretstratégiának a valódi problémákkal kell foglalkoznia, célokat és prioritásokat tartalmazó, valamint a nyomon követést és az értékelést megköny-nyító menetrendet adva a tagállamoknak:

- a romák szegregációja a lakhatáshoz való hozzáférés tekintetében, illetve emberi jogaik megsértése, például kényszerkilakoltatással, illetve a munkaerőpiacról, a közoktatásból, az egészségügyi ellátásból való kirekesztettségük, a diszkrimináció tilalmát kimondó jogszabályok végrehajtása útján, illetve a magas munkanélküliségi ráta csökkentését célzó politikák segítségével,
- a jogaik gyakori megtagadása a közhatóságok által és alulreprezentáltságuk a politikában,
- széleskörű romaellenesség, a helyi szinten tapasztalható faji diszkrimináció megakadályozását biztosító elégtelen garanciák, illetve az integrációs programok igen kis száma; diszkrimináció az egészségügyi ellátás területén, beleértve a kényszersterilizációt és a szegregációt, illetve a családtervezésre vonatkozó megfelelő tájékoztatás hiánya,
- hátrányos megkülönböztetés a rendőrség részéről; a faji alapú nyilvántartásba vétel – többek között digitális ujjlenyomatvétel és más nyilvántartásba vételi formák –, illetve a rendőrség széleskörű szabad rendelkezési joga; beleértve az aránytalan véletlenszerű helyszíni ellenőrzéseket, amely rámutat a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó rendőrségi képzési és tudatosítási programok sürgős szükségességére, amelyek jelenleg a legtöbb esetben nem állnak rendelkezésre,
- a számos diszkriminációt elszenvedő roma nők különösen kiszolgáltatott helyzete;

Esélyegyenlőség

55. felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló ENSZ-egyezményben rögzített jogok tiszteletben tartását, védelmét és alkalmazását, és kéri az érintett tagállamokat, hogy vonják vissza fenntartásaikat és ratifikálják az ezen egyezményhez csatolt fakultatív jegyzőkönyvet⁽¹⁾; ugyanakkor aláhúzza, hogy továbbra is eltökélten eleget kell tenniük az ENSZ-nyilatkozatban és a nők 1995. évi pekingi negyedik világkonferenciájának cselekvési platformjában vállalt kötelezettségeiknek;

56. felszólítja a tagállamokat és az Európai Uniót, hogy hatékony intézkedések révén lépjenek fel a nőkkel szemben valamennyi területen (ideértve a házasság, a partnerkapcsolatok és más családi kapcsolatok terén) megnyilvánuló közvetlen vagy közvetett diszkrimináció és a többszörös (nemi alapon és ezzel egyidejűleg egyéb alapon tett) megkülönböztetés ellen;

⁽¹⁾ A nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény fakultatív jegyzőkönyve, elfogadva 1999. október 15-én.

2009. január 14., szerda

57. kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet az etnikai kisebbségekhez tartozó nők és a női bevándorlók helyzetére, mivel marginalizációjukat fokozza a mind kívülről, mind a saját közösségükön belülről irányukban megnyilvánuló sokféle megkülönböztetés; javasolja integrált nemzeti cselekvési tervek elfogadását a sokféle diszkriminációval való hatékony szembenézés érdekében, különösen abban az esetben, ha több különböző szerv foglalkozik az adott államban a diszkrimináció problémáival;

58. hangsúlyozza, hogy mind európai, mind nemzeti szinten el kell ismerni a nők által a nemükből adódóan elszenvedett erőszak létezését, különösen a családon belüli erőszakét és harcolni kell ez ellen, mivel ez a nők jogainak széles körben előforduló és gyakran alábecsült megsértését jelenti, és kéri a tagállamokat, hogy – figyelembe véve a nőkkel szembeni erőszak kiküszöböléséről szóló nyilatkozatot⁽¹⁾ – hozzanak megfelelő és hatékony intézkedéseket annak érdekében, hogy a nők számára erőszakmentes, biztonságos életet biztosítsanak;

59. felkéri a tagállamokat és az Európai Uniót, hogy ismerjék fel a szexuális kizsákmányolás valamennyi formáját, és lépjenek fel ezek ellen; felelősségre kell vonni azokat a tagállamokat, amelyek nem tesznek eleget az emberkereskedelemmel szemben hozott uniós szabályozásnak⁽²⁾; a tagállamoknak ratifikálniuk kell a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezményt kiegészítő, az emberkereskedelem, különösen a nőkkel és gyermekekkel való kereskedelem megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló jegyzőkönyvet, valamint az Európa Tanácsnak az emberkereskedelem elleni fellépéséről szóló egyezményét; sürgeti a Bizottságot, hogy hajtsa végre az emberkereskedelem elleni cselekvési tervet;

60. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a reprodukív és szexuális egészséghez való jog közvélemény általi elismertségét, és felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a nők számára, hogy e jogokat teljes mértékben gyakorolhassák, vezessenek be megfelelő szexuális nevelést, bizalmas tanácsadást és tájékoztatási szolgáltatásokat, illetve könnyítsék meg a fogamzásgátlási módszerekhez való hozzáférést a nem kívánatos terhességek, illetve az illegális és kockázatos terhességmegszakítások megelőzése érdekében valamint lépjenek fel a női nemi szervek megcsonkításának gyakorlata ellen;

61. hangsúlyozza, hogy az etnikai kisebbségekhez tartozó nőknek jogállásuktól függetlenül hozzáférést kell biztosítani az állami forrásokhoz annak érdekében, hogy biztonságos, egyenlő, kulturális szempontból érzékeny egészségügyi ellátást és jogokat élvezhessenek, különös tekintettel a reprodukív és szexuális egészségre és az ehhez kapcsolódó jogokra; európai jogi keretet kell elfogadni annak érdekében, hogy meg lehessen óvni a fiatal lányokat a női nemi szervek megcsonkításától;

62. hangsúlyozza, hogy noha történtek előrelépések a nők foglalkoztatása terén, azonban magas iskolai végzettségük ellenére foglalkoztatásuk továbbra is bizonyos szakmákban koncentrálódik, illetve ugyanazért a munkáért kisebb fizetésben részesülnek, mint a férfiak, és kisebb számban vannak jelen a döntéshozó pozíciókban, illetve gyanakodva tekintenek rájuk a munkaadók a terhesség és az anyaság tekintetében; a nemek közötti fizetésbeli különbségek problémájával komolyan kell foglalkozni annak érdekében, hogy biztosítani lehessen a nők gazdasági függetlenségét, valamint a férfiak és a nők közötti munkaerő-piaci egyenlőséget;

63. kéri a tagállamokat és a szociális partnereket, hogy hozzák meg a munkahelyi szexuális és pszichés zaklatás elleni küzdelem érdekében szükséges intézkedéseket;

64. ragaszkodik ahhoz, hogy a nőket támogatni kell szakmai karrierjükben, többek között a magánélet, család és a munkahely összeegyeztetésére irányuló kezdeményező politikák révén; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szorgalmazzák a megosztott szülői szabadságot és az apasági szabadságot, illetve hogy kölcsönösen osszák meg a szülési és a szülői szabadság költségeit annak érdekében, hogy a nők a továbbiakban ne számítsanak költségesebb munkaerőnek, mint a férfiak; a nemi sztereotípiákat magában hordozó családi minták elkerülése érdekében hangsúlyozza továbbá a tudatosító kampányok szükségességét, egyúttal kiemeli a rugalmas munkafeltételek, a gyermekfelügyelet megerősítése és a gyerekes anyák nyugdíjrendszerben való részvétele biztosításának jelentőségét;

⁽¹⁾ A nőkkel szembeni erőszak kiküszöböléséről szóló ENSZ-nyilatkozat, elfogadva 1993. december 20-án.

⁽²⁾ A harmadik országok emberkereskedelem áldozatává vált vagy az illegális bevándorlás megkönnyítésére irányuló cselekményektől érintett, a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködő állampolgárai részére kiállított tartózkodási engedélyről szóló, 2004. április 29-i 2004/81/EK tanácsi irányelv (HL L 261., 2004.8.6., 19. o.), az emberkereskedelem elleni küzdelemről szóló, 2002. július 19-i 2002/629/IB tanácsi kerethatározat (HL L 203., 2002.8.1., 1. o.).

2009. január 14., szerda

65. kéri a tagállamokat, hogy a szociális partnerekkel együtt küzdjenek a terhes nőkkel szemben a munkaerőpiacon tapasztalható diszkrimináció ellen, és hozzanak meg minden szükséges intézkedést az anyák magas fokú védelmének biztosítása érdekében; kéri a Bizottságot, hogy készítsen részletesebb értékelést az e területre vonatkozó nemzeti rendelkezéseknek a közösségi joggal való összhangjáról, és adott esetben tegyen megfelelő javaslatokat a közösségi jogszabályok felülvizsgálatára;

66. felhívja a figyelmet a független (elsősorban mezőgazdasági) munkavállalók partnereinek (főként nők) nagy számára, akiknek a jogállása számos tagállamban bizonytalan, ami sajátos pénzügyi és jogi problémákhoz vezethet a szülési, illetve a betegszabadsághoz való hozzáférés, a nyugdíjjogosultság, valamint a társadalombiztosításhoz való hozzáférés terén, csakúgy, mint válás esetén;

67. elismeri, hogy a nők egyenlőtlen gazdasági lehetőségei a munkaerőpiacon aláássák a szociális védelmet, különös tekintettel a nyugdíjjogosultságokra, aminek eredményeként a nők veszélyeztetettsége a szegénység szempontjából idősebb korban magasabb, mint a férfiak esetében; a nők hátrányos megkülönböztetésének megelőzése érdekében alapvető fontosságú, hogy a társadalombiztosítási rendszerben biztosítsák a jogok egyénre szabását azok család-alapú meghatározása helyett; a gyermekgondozást miatt hivatalosan munkaerőpiacon kívül töltött időt be kell számítani a nyugdíjjogosultságok kiszámítása során;

68. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy az Európai Unió területére belépő harmadik országbeli és az uniós állampolgárok ismerjék a férfiak és nők egyenlőségével kapcsolatos hatályos jogszabályokat és társadalmi konvenciókat annak érdekében, hogy elkerüljék a jogi és társadalmi viszonyok ismeretének hiányából fakadó diszkriminatív helyzeteket;

69. kéri a tagállamokat, hogy utasítsák el a szokásokra, a hagyományokra és bármilyen más vallási megfontolásra történő hivatkozást a nők elleni erőszak, a nők hátrányos megkülönböztetése vagy elnyomása bármely formájának, vagy a nők életét esetlegesen veszélyeztető politikák elfogadásának igazolásaként;

70. felhívja a Bizottságot, hogy készítsen kutatást az egyszemélyes háztartások hátrányos megkülönböztetéséről, különös tekintettel az adókedvezményekre, a társadalombiztosításra, az egészségügyi és közszolgáltatásokra valamint a lakhatásra;

Szexuális irányultság

71. úgy véli, hogy a vallási, társadalmi és politikai vezetők által a homoszexuálisokkal kapcsolatban megfogalmazott diszkriminatív megjegyzések gyűlöletet és erőszakot keltenek, ezért kéri a megfelelő vezető szerepeket, hogy ezt ítélik el;

72. e tekintetben teljes mértékben támogatja a homoszexualitás büntethetőségének általános megszüntetésére irányuló, valamennyi tagállam által támogatott francia kezdeményezést, mivel 91 országban a homoszexualitás továbbra is bűncselekmény, és néhány esetben halálbüntetést is vonhat maga után;

73. üdvözlözi az Ügynökség által a kérésére készített első tematikus jelentést, amely a tagállamokban tapasztalható homofóbiáról és szexuális irányultságon alapuló diszkriminációról szól, illetve kéri a tagállamokat és az uniós intézményeket, hogy sürgősen hajtsák végre az ügynökség ajánlásait, vagy indokolják annak elmulasztását;

74. emlékezteti valamennyi tagállamot arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatával összhangban a gyűlölekezési szabadság jogával akkor is élni lehet, ha az e jogot gyakorlók véleménye szemben áll a többség véleményével, és következésképpen a felvonulások diszkriminatív megtiltása, illetve az azon részt vevők megfelelő védelmének biztosítására vonatkozó kötelezettség elmulasztása ellenkezik az Emberi Jogok Európai Bírósága, az EU-Szerződés közös uniós értékekről és elvekről szóló 6. cikke és az EU Alapjogi Chartája által garantált alapelvekkel;

2009. január 14., szerda

75. felhívja az azonos neműek partnerségére vonatkozó jogszabályokat elfogadó tagállamokat, hogy ismerjék el a más tagállamok által elfogadott hasonló hatályú rendelkezéseket; felhívja e tagállamokat, hogy javasoljanak iránymutatásokat a hatályos jogszabályok tagállamok közötti elismerésére annak biztosítása érdekében, hogy az Európai Unión belül a szabad mozgáshoz való jog az azonos nemű párokat ugyanolyan feltételekkel illethesse meg, mint a heteroszexuális párokat;

76. sürgeti a Bizottságot, hogy terjesszen elő javaslatokat annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok alkalmazzák a kölcsönös elismerés elvét az akár házasság, akár bejegyzett élettársi viszonyban élő homoszexuális párok tekintetében, többek között az uniós jog szerint őket megillető szabad mozgáshoz való jog gyakorlása esetében;

77. felhívja egyenlőség elvének érvényesítését eddig elmulasztó tagállamokat, hogy hozzanak jogalkotási intézkedéseket az egyes párok által tapasztalt, a szexuális irányultságukon alapuló megkülönböztetés megszüntetése érdekében;

78. kéri a Bizottságot annak biztosításra, hogy a tagállamok adjanak menedékjogot a származási országukban nemi irányultságuk miatt üldözött személyeknek, hogy két- és többoldalú szinteken kezdeményezze a nemi irányultság alapján történő üldözés megszüntetését, és készítsen tanulmányt a transzneműek helyzetéről – többek között a zaklatás és az erőszak kockázatairól – a tagállamokban és a tagjelölt országokban;

Idegengyűlölet

79. sürgeti a Tanácsot és a Bizottságot, valamint a tagállamok különböző szintű helyi, regionális és nemzeti vezetését, hogy hangolják össze az antiszemitizmussal, valamint a kisebbségi csoportok – beleértve a tagállamokban élő romákat, a hagyományos nemzeti kisebbségeket és harmadik országbeli állampolgárokat – elleni támadásokkal szembeni fellépéseiket annak érdekében, hogy biztosítsák a tolerancia és a megkülönböztetés-mentesség elvének tiszteletben tartását, valamint a társadalmi, gazdasági és politikai integráció előmozdítását; felhívja a faji megkülönböztetést vizsgáló ENSZ bizottság hatáskörét eddig el nem ismerő tagállamokat, hogy az említett bizottság hatáskörét ismerjék el, és a faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi ENSZ egyezmény alapján fogadják be és vizsgálják meg az egyes közleményeket;

80. sürgeti a tagállamokat, hogy határozottan lépjenek fel a rasszista médiaműsorokban és intoleráns nézeteket terjesztő cikkekből megvalósuló minden gyűlöletbeszéd ellen, amely a romákkal, bevándorlókkal, külföldiekkel, hagyományos nemzeti kisebbségekkel és más kisebbségi csoportokkal szembeni gyűlöleten alapuló bűncselekményekre buzdít, valamint a neonáci zenekarok – gyakran minden következmény nélkül nyilvánosan lezajló – koncertjein történő hasonló megnyilvánulások ellen; sürgeti továbbá a tömegmédiára jelentős befolyást gyakorló politikai pártokat és mozgalmakat, hogy tartózkodjanak a gyűlöletbeszédű és az Unión belüli kisebbségi csoportok rossz hírét keltéséről;

Fiatalok, idős és fogyatékkal élő személyek

81. kéri a tagállamokat, hogy segítsék elő a szociális partnerek még szorosabb bevonását az olyan intézkedések végrehajtásába, amelyek célja a fogyatékoságon és életkoron alapuló diszkrimináció megszüntetése, és gyökeresen javítsák a fiatalok, az idősök és a fogyatékkal élők munkaerőpiachoz és képzési programokhoz való hozzáférését; kéri a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ egyezményt és annak fakultatív jegyzőkönyvét eddig még nem ratifikáló tagállamokat, hogy ratifikálják azt;

82. sürgeti a Bizottságot annak biztosítására, hogy a tagállamoknak a fogyatékkal élő emberek számára létrehozott intézmények biztosításához nyújtott támogatás megfelel a fogyatékkal élők jogairól szóló ENSZ-egyezmény követelményeinek, illetve hogy a támogatást a megfelelő közösségi/családi alapú szolgáltatásokhoz nyújtják, ahol választható az önálló életmód is;

2009. január 14., szerda

83. úgy véli, biztosítani kell, hogy mindenki, aki időskori gondozást, betegellátást, illetve fogyatékoság miatti ellátást igényel, magas színvonalú ellátáshoz és kezelésekhöz jusson, és kiemelten fontosnak tartja különös figyelmet szentelni a fogyatékkal élő fiatalok gondozására és védelmére;

Kultúra

84. rámutat a média szerepére a sokszínűség, a multikulturalizmus és a tolerancia népszerűsítésében; sürgeti a médiaszolgáltatókat, hogy ne sugározzanak olyan tartalmakat, amelyek a fajgyűlöletet, az idegengyűlöletet, az intoleranciát és a hátrányos megkülönböztetés bármely formáját népszerűsítik;

85. a kultúrák közötti párbeszéd európai évét (2008) követően arra biztatja a tagállamokat, hogy működjenek együtt az érdekelt felekkel – különösen a nem kormányzati szervezetekkel – azért, hogy elsősorban a fiatalok körében népszerűsíteni lehessen a kultúrák közötti párbeszédet, és fokozni lehessen a tudatosságot a kulturális, vallási és nyelvi sokszínűség tekintetében;

86. felhívja a figyelmet a sport szerepére a tolerancia, az egymás iránt tanúsított kölcsönös tisztelet és megértés előmozdításában; felhívja a nemzeti és európai sportegyesületeket, hogy folytassák erőfeszítéseiket a fajgyűlölet és idegengyűlölet elleni küzdelem terén, és arra biztat, hogy a meglévő intézkedésekre alapozva új, eredményesebb és több embert elérő kezdeményezéseket indítsanak útjukra;

87. hangsúlyozza a médiaműveltség fontos szerepét abban, hogy az Európai Unió valamennyi polgára számára egyenlő esélyeket lehessen biztosítani az oktatás területén;

88. kéri a tagállamokat, hogy biztosítsák az Európai Unió kívüli országokból érkezők, különösen a gyermekek és fiatalok eredményes integrációját az EU-tagállamok oktatási rendszereibe, és segítsék őket kulturális sokszínűségük támogatása révén;

Fegyveres erők

89. emlékeztet arra, hogy az alapvető jogok hatálya nem szűnik meg a kaszárnyák kapujában, és hogy az egyenruhát viselő polgárookra is teljes egészében érvényesek, és javasolja, hogy a tagállamok a fegyveres erőknel is biztosítsák az alapvető jogok betartását;

Bevándorlók és menekültek***A nemzetközi védelem és a legális bevándorlás biztosítása***

90. megrendültségét fejezi ki azon személyek tragikus sorsa miatt, akik az európai terület elérése közben veszítik életüket vagy embercsempészek áldozatául esnek;

91. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vezessenek be hatékony és hosszú távú legális bevándorlási politikát, biztosítsanak valódi hozzáférést az EU területéhez, illetve a menedéj jogot kérő személyekre alkalmazandó rugalmasabb és összehangolt szabályokra vonatkozó eljáráshoz ahelyett, hogy minden erőfeszítésüket az illegális bevándorlás megelőzésére összpontosítsanak, olyan, egyre bővülő körű határellenőrzési intézkedések révén, amelyek híján vannak azoknak a mechanizmusoknak, amelyekkel Európa határain belül lehetne azonosítani a potenciális menedéj jog-kérelmezőket, ami a menekültek jogállására vonatkozó 1951. évi egyezmény szerinti visszaküldés tilalma elvének megsértéséhez vezet;

92. felhívja a tagállamokat, hogy alkalmazzák az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosságának 2002-ben elfogadott, nemekre vonatkozó ajánlásait a hatályos közösségi menekültügyi irányelvek végrehajtása során;

2009. január 14., szerda

93. kéri a Tanácsot, hogy annak érdekében, hogy a határellenőrzések során tiszteletben tartsák az emberi jogokat, tisztázza az Európai Unió tagállamai külső határain való operatív együttműködési igazgatásért felelős európai ügynökség (FRONTEX), illetve a tagállamok szerepét; úgy véli, hogy a FRONTEX megbízatását sürgősen módosítani kell annak érdekében, hogy az a tengeri mentésre is kiterjedjen; felhív a FRONTEX által harmadik felekkel kötött megállapodások Európai Parlament általi demokratikus felügyeletére, különösen a visszaküldés közös szervezésére vonatkozó megállapodások esetében;

94. kéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy hatalmazza fel a FRONTEX-et az Ügynökséggel és az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságával (UNHCR) való strukturált együttműködés kialakítására az emberi jogok védelmét figyelembe vevő műveletek lehetővé tétele érdekében;

95. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a határellenőrzések egyre inkább eltávolodnak az EU földrajzi határaitól, ami komolyan megnehezíti annak ellenőrzését, hogy mi történik akkor, amikor a menekült jogállást kérelmezők, valamint nemzetközi védelemre szorulóknak valamely harmadik ország hatóságaival kapcsolatba lépnek;

96. sürgeti a Bizottságot és különösen a Tanácsot, hogy gyorsan és céltudatosan mozdítsa Európa előremutató menekültügyi stratégiáját a II. szakasz végrehajtása irányába, beleértve a menekült státusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások minimális szabályairól szóló, 2005. december 1-i 2005/85/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾, valamint a harmadik országok állampolgárai és a hontalanok menekült vagy az egyéb nemzetközi védelemre szoruló személylé minősítésére és státuszára, valamint a védelem tartalmára vonatkozó minimális szabályokról szóló, 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv⁽²⁾ felülvizsgálatát, illetve az Európai Menekülttámogató Hivatal létrehozását;

Befogadás

97. felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is szigorúan értékelje a menedékkérők befogadása minimumszabályainak megállapításáról szóló 2003. január 27-i 2003/9/EK tanácsi irányelv⁽³⁾ átültetését annak érdekében, hogy végrehajtásának elmulasztása vagy részleges végrehajtása ne eredményezzen számos tagállamban olyan gyakorlatokat, amelyek elmaradnak az irányelv által előírt minimumszabályoktól;

98. emlékeztet arra, hogy a menedékjogot nem kérelmező bevándorlókat szintén megfelelő és alkalmas intézményekben kell befogadni, amelyekben – tolmácsok és erre kiképzett kulturális közvetítők segítségével – megismerkedhetnek a befogadó ország joga, a közösségi jog és a nemzetközi egyezmények által számukra biztosított jogokkal és lehetőségekkel;

A bevándorlók, menedékkérők és menekültek gyermekei

99. kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet a menekült, menedékjogot kérő és bevándorló gyermekek, valamint a menedékjogot kérő, menekült vagy okmányok nélküli szülők gyermekeinek helyzetére, annak biztosítása érdekében, hogy minden gyermek teljes mértékben élni tudjon az ENSZ gyermekjogi egyezményében meghatározott jogaival – ideértve a megkülönböztetés-mentességhez való jogot is –, és valamennyi intézkedés során a gyermek legfőbb érdekeit vegyék elsődlegesen figyelembe, a szülők fontos szerepének és felelősségének elismerése mellett; felhívja a figyelmet arra, hogy egyes tagállamokban kettős oktatási rendszer alakult ki, és hangsúlyozza, hogy az állampolgárok, illetve a más országok állampolgárainak gyermekei számára nyújtott eltérő támogatási és segítségnyújtási eljárások nem lehetnek sem diszkriminatív jellegűek, sem tartósak, továbbá mindezt annak kell indokolnia, hogy ez minden gyermek számára jobb oktatást biztosít, ideértve a befogadó ország nyelvén történő oktatás biztosítását is;

⁽¹⁾ HL L 326., 2005.12.13., 13. o.

⁽²⁾ HL L 304., 2004.9.30., 12. o.

⁽³⁾ HL L 31., 2003.2. 6., 18. o.

2009. január 14., szerda

100. kéri, hogy fordítsanak különös figyelmet azokra a kiskorúakra, akik illegális bevándorlás útján kísérő nélkül és szüleiktől elválasztva érkeznek az Unió területére, és hangsúlyozza, hogy a részükre történő segítségnyújtás és a speciális védelem biztosítása a tagállamok kötelessége; felhívja a helyi, regionális és nemzeti hatóságokat, valamint az európai intézményeket, hogy kitartóan működjenek együtt annak érdekében, hogy a gyermekeket megóvják az erőszak és a kizsákmányolás minden formájától, haladéktalanul jelöljenek ki számukra gyámot, nyújtsanak nekik jogi segítséget, próbálják felkutatni családjukat, és javítsák befogadásuk körülményeit megfelelő lakhatás biztosítása, valamint az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz és képzéshez való könnyebb hozzáférés biztosítása révén, különös tekintettel a befogadó ország hivatalos nyelvének oktatására, a szakképzésre és az iskolarendszerbe való teljes integrációra;

101. emlékeztet arra, hogy az ENSZ gyermekjogi egyezményének 3. és 37b. cikke értelmében a gyermekek közigazgatási fogva tartása tilos, és hogy a családjukkal együtt érkező gyermekeket csak valóban kivételes körülmények között, a lehető legrövidebb ideig szabad fogva tartani, és csak akkor, ha a fogva tartás az ő érdekükben történik;

Integráció

102. kéri a harmadik országok állampolgárainak integrációjára vonatkozó nemzeti politikák és az e területen tett európai kezdeményezések jobb összehangolását; hangsúlyozza, hogy az e területre vonatkozó egységes európai keret közös alapelveinek biztosítaniuk kell, hogy az integrációs politika magában foglalja a diszkriminációellenes politikát, sőt azon túlmutasson, és több területre – így például a foglalkoztatásra, az oktatásra és a szakképzésre – is kiterjedjen;

103. kéri a közösségen belülről érkező bevándorlók és az őslakos közösségek közötti potenciális feszültségek megelőzését célzó integrációs programok és a kultúrák közötti párbeszédet elősegítő programok kidolgozását a bővítést követő migráció jelenségével összefüggésben;

104. úgy véli, hogy a bevándorlókból létrejövő kisebbségeknek legsürgetőbben arra van szükségük, hogy a letelepedésük szerinti ország társadalmába a lehető leggyorsabban beilleszkedjenek, de ennek a viszonyosság szellemében kell történnie; úgy véli, hogy a valamely tagállamban született és élő személy polgári jogokhoz való hozzáféréshez fűződő jogát is éppoly fontos elismerni; úgy véli, hogy a tartósan letelepedett személyek helyi politikai életben való részvételhez való joga előmozdítaná a társadalmi és politikai integrációt;

105. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a hatékony integrációs politika hiánya a nem helyi illetőségűek és a hontalanok százezreit zárja ki a munkavégzésből, valamint a társadalmi és politikai életből, ami egyúttal aláássa az EU azon célját, hogy a munkaerő mobilitásának fokozásával növelje a versenyképességet és a gazdaság teljesítményét; elismeri annak kockázatát, hogy a kirekesztés veszélyeztetett helyzetbe hozza az embert, utat nyit a radikalizálódás, az embercsempészet és a kizsákmányolás egyéb formái felé;

Visszatérés

106. kitart amellett, hogy senkit nem szabad hazatelepíteni kérelmének tisztességes és teljes körű kivizsgálása nélkül; úgy véli, hogy amennyiben a visszaküldés lehetetlen, vagy az emberi jogok származási vagy tranzitorszámban való betartásának kritikus helyzete miatt embertelennek minősül, a tagállamoknak az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogával összhangban tartózkodniuk kell e személyek visszaküldésétől;

107. sürgeti, hogy a tagállamok ellenőrizzék a származási és tranzitorszámba visszatelepített személyek életkörülményeit és integrációját, valamint hozzanak intézkedéseket a részükre történő megfelelő segítségnyújtás biztosítására;

2009. január 14., szerda

Fogva tartás és visszafogadási megállapodások

108. aggodalmának ad hangot amiatt, hogy az elmúlt években a külföldiek számára létesített fogva tartási központok száma a tagállamokban és azok határain megsokszorozódott; számos – többek között az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság küldöttségei által készített, az emberi jogok gyakori megsértéséről beszámoló – jelentés alapján kéri az alábbi intézkedések meghozatalát:

- a bevándorlók és a menedékjog-kérelmezők alapvető jogainak védelmére szakosodott nem kormányzati szervezetek bejutásának biztosítása olyan módon, hogy a fogva tartási központokban való jelenlétük jogilag rögzítve legyen, és ne csupán jóindulaton alapuljon,
- európai szintű, független szerv létrehozása, amely a fogva tartási központok felügyeletéért felel az emberi jogok védelme szempontjából,
- a tagállamok fennhatósága alatt, határainkon belül vagy kívül álló fogva tartási központokban elhelyezett személyek helyzetét elemző jelentés kérése évente az ügynökségtől, és annak benyújtása az Európai Parlamentnek;

109. nyugtalanítónak tartja, hogy 2002 óta visszafogadási megállapodásokat foglaltak bele az EU és harmadik országok közötti kétoldalú megállapodások többségébe, ideértve a kereskedelmi megállapodásokat is, ami az európai uniós bevándorlási politika növekvő mértékű kiszervezéséhez vezet, amelyet mind európai, mind nemzeti szinten az elégtelen parlamenti ellenőrzés jellemez; ezért felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy az ilyen megállapodásokról folytatott tárgyalások korai szakaszában vonja be az Európai Parlamentet, és rendszeresen számoljon be neki az EU-ból e záradékok alapján kiutasított személyek számáról;

A véleménynyilvánítás szabadsága

110. védelmébe veszi a véleménynyilvánítás szabadságát mint az EU egyik alapvető értékét; úgy véli, hogy a jogi szabályozás korlátai között kell gyakorolni, személyes felelősséggel kell társulnia, és a mások jogainak tiszteletben tartásán kell alapulnia;

111. örömeinek ad hangot a sajtószabadság általában véve kielégítő helyzete miatt a tagállamokban, mivel a Riporterek Határok Nélkül által készített, „a világ 2007. évi sajtószabadság-rangsorán” lévő első 56 ország között mind a 27 tagállam szerepel;

112. felhívja azokat a tagállamokat, amelyek az elmúlt években igazságszolgáltatási intézményeiket használták fel, illetve ebben az értelemben változtatni terveztek jogszabályaikon, abból a célból, hogy megsértsék az újságírók jogát az informátor személyének titoktartásához, illetve az újságírók és szerkesztők információ közzétételéhez való jogát, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának 1996. március 27-i ítéletével és az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának az újságírók informátorai meg nem nevezésének jogáról szóló ajánlásával⁽¹⁾ összhangban korrigálják jogszabályaikat és az általuk alkalmazott gyakorlatokat, mivel e jog megsértése jelenleg az Európai Unióban a legnagyobb veszély az újságírók véleménynyilvánítási jogára nézve, és amelynek tekintetében a helyzet az elmúlt években nem javult jelentős mértékben;

113. a véleménynyilvánítás szabadságát és a sajtó függetlenségét egyetemes jognak tekinti, amelyet egyetlen olyan személy vagy csoport sem veszélyeztethet, akit az elmondottak vagy leírtak sértenek; ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a bíróságoknak hamis hír vagy rágalmozás esetén a hatályos jogszabályokkal összhangban biztosítaniuk kell a helyreigazításhoz való jogot;

114. úgy véli, hogy a sajtó szabadságát mindig csak a törvények szabta korlátok között szabad gyakorolni, ugyanakkor aggasztónak találja, hogy a kísértés, hogy bizonyos kérdéseket kizárjanak a nyilvános vitából, számos tagállamban nem hivatalos cenzúrát vagy a média öncenzúráját eredményezi;

(1) R (2000)7 számú ajánlás.

2009. január 14., szerda

A gyermekek jogai

Erőszak, szegénység és munka

115. elítéli a gyermekekkel szembeni erőszak minden formáját, és kitart különösen amellet, hogy küzdeni kell az erőszaknak a tagállamokban leggyakrabban észlelt megnyilvánulásai, nevezetesen a pedofília, a szexuális visszaélés, a családon belüli erőszak, az iskolai testi fenyegetés és az oktatási intézményekben elkövetett bántalmazás különböző formái ellen; biztonságos, bizalmas és hozzáférhető mechanizmusok létrehozását kéri, amelyek valamennyi tagállamban lehetővé teszik a gyermekek számára, hogy jelentsek az erőszakot, és kéri, hogy gondoskodjanak e mechanizmusok széleskörű ismertségének biztosításáról;

116. felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak hatékony intézkedéseket a gyermekek mindennemű kizsákmányolásának megtiltása érdekében, ideértve a prostitúció, a gyermekekről készült pornográf anyagok gyártása, a kábítószercsempészség, a zsebtolvajlás, a koldulás céljából való kizsákmányolást és a kizsákmányolás minden egyéb formáját is;

117. kéri a tagállamokat, hogy hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek a – néha igen fiatal – kiskorúak egymás közötti nem hivatalos házasságának kiküszöbölését célozza meg; úgy véli továbbá, hogy ez a gyakorlat a szexuális visszaélés egyik formája, amely sérti a gyermekek fejlődését és ösztönzi az iskolából való lemorzsolódást;

118. felhívja azt a tizenhárom tagállamot, amelyek még nem rendelkeznek erre vonatkozó jogszabállyal, hogy a testi fenyegetést teljes mértékben tiltsák meg az ENSZ 2006. évi, a gyermekekkel szembeni erőszakra szóló tanulmányával összhangban, amely a testi fenyegetést a velük szembeni erőszak leggyakoribb megnyilvánulásának minősíti;

119. hangsúlyozza, hogy mind uniós, mind európai szinten biztosítani kell, hogy valamennyi politika figyelembe vegye a gyermekmunka minden formájának felszámolását; úgy véli, hogy a probléma megoldásának legjobb módja a nappali oktatás, mivel egyrészt megakadályozza az ilyen visszaéléseket, másrészt kitörést tesz lehetővé az írástudatlanság és a szegénység ördögi köréből;

120. megállapítja, hogy egyes tagállamokban városi és vidéki régiókban egyaránt több ezer gyermeket alkalmaznak a munka legrosszabb formáira, és ezért felhívja a tagállamokat, hogy behatóan foglalkozzanak e problémával azáltal, hogy nemzeti törvényeiket szigorúan alkalmazzák, valamint nemzeti oktatási kampányokat szerveznek a szülők és a gyermekek számára egyaránt;

121. emlékeztet arra, hogy az Európai Unióban a gyermekek közel 20%-a él a szegénységi küszöb alatt, és hogy közöttük a legsérülékenyebbek csonka családból vagy külföldön született szülőktől származnak; ezért ragaszkodik ahhoz, hogy a gyermekek szükségletein alapuló, a jogokhoz való hozzáférést biztosító, megfelelő intézkedések szülessenek, ideértve a családtámogatási intézkedéseket is, és felhívja a tagállamokat, különösen a legmagasabb szegénységi rátával rendelkezőket, hogy nagyra törő, ugyanakkor elérhető célokat tűzzenek ki a gyermekek és azok családjainak szegénysége mérséklésére;

122. felhívja a Bizottságot, hogy törekedjen a kifejezetten a gyermekek és családjaik szegénységének felszámolására, a fiatalok munkanélküliségének csökkentésére és a kisebbségek társadalomba való beilleszkedésére irányuló stratégiáknak – beleértve a szegénység csökkentéséről szóló stratégiai dokumentumokat és az indikatív programokat is – valamennyi releváns fejlesztési stratégiába történő beillesztésére; sürgeti a tagállamokat, hogy hatékonyan lépjenek fel a gyermekkereskedelem ellen, fokozzák a határokon átnyúló együttműködést, nyújtsanak szakosított képzést, és e célból hozzanak létre jogi normákat;

123. hangsúlyozza a gyermekek védelmének fontosságát; úgy véli, hogy teljes mértékben végre kell hajtani és tovább kell fejleszteni a gyermekek jogaira vonatkozó uniós stratégiával kapcsolatos olyan kezdeményezéseket, mint például a gyermekek ügyeinek szentelt internetes honlap, a különleges telefonos segélyvonalak létrehozása és a gyermekek ügyét támogató uniós cselekvési programok költségvetési forrásainak biztosítása;

Hátrányos megkülönböztetés

124. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szenteljének különös figyelmet a fiatalokkal és gyermekekkel szembeni megkülönböztetés különböző, gyakran összetett formáira, amelyekkel különösen a szegénységben élő gyermekek, az etnikai kisebbségekhez és bevándorló csoportokhoz tartozó utcagyerekek és fiatalok, valamint a fogyatékkal élő gyermekek szembesülnek, és amelyek azt eredményezik, hogy ezek a gyerekek kiszorulnak az oktatásból és az egészségügyi ellátásból;

2009. január 14., szerda

125. kéri, hogy különösen – de nem kizárólag – azokban a tagállamokban, amelyekben a romák jelentős etnikai kisebbséget alkotnak, a roma gyermekekre külön intézkedések vonatkozzanak annak érdekében, hogy véget vessenek az általuk gyakran elszenvedett megkülönböztetésnek, szegregációnak, illetve társadalmi és iskolai kirekesztésnek; felhívja a tagállamokat különösen arra, hogy tegyenek erőfeszítéseket a roma gyermekek szellemi fogyatékosok intézményeiben való – teljes mértékben indokolatlan – felülreprezentáltságának megszüntetésére, szervezzenek az iskolába járást előmozdító kampányokat, és küzdjenek az ellen a számos roma gyermeket sújtó jelenség ellen, hogy megtagadják tőlük a személyazonosító igazolványt;

126. sürgeti a tagállamokat, hogy a legkisebb életkortól kezdve biztosítsák a hátrányos helyzetű és társadalmilag kirekesztett gyermekek zökkenőmentes beilleszkedését az oktatási rendszerbe, valamint hogy e célból ösztönözzék a legjobb gyakorlatok cseréjét;

127. kéri a tagállamokat, hogy a strasbourgi Európai Emberi Jogi Bíróság közelmúltban hozott ítéletével ⁽¹⁾ összhangban vegyék fel a küzdelmet az oktatásban jelentkező megkülönböztetés ellen, mint amilyen a roma gyermekek elkülönítése;

A fiatalkorúakra vonatkozó igazságszolgáltatás

128. úgy véli, hogy fiatalkorú bűnelkövetőket kizárólag végső esetben szabad fogva tartani, és csak a lehető legrövidebb ideig, és ezért kéri, hogy a fiatalkorúak számára dolgozzanak ki alternatívákat a börtönbüntetés helyett; kitart amellett, hogy biztosítani kell az átnevelésre, mint például a közhasznú munkavégzésre vonatkozó intézkedéseket e személyek társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációja érdekében;

129. megállapítja, hogy a büntetőjogi felelősségre vonás alsó korhatára nem egyezik meg minden tagállamban, és aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy némelyikben a gyermekeket rendszeresen állítják felnőttek bírósága elé, míg másokban a fiatalkorúak különbíróságait bezárták; felhívja a tagállamokat, hogy igazságszolgáltatási rendszerüket igazítsák ki oly módon, hogy egyetlen gyermeket se vonjanak felnőttek számára kialakított eljárás alá;

130. felhívja a tagállamokat, hogy valamennyi őket érintő bírósági vagy kvázi-bírósági eljárás során biztosítsák a gyermekek hatékony és független képviselőtét, és amennyiben helyettük semelyik családtag nem tud eljárni, jogszerűen jelöljenek ki számukra gyámot; hangsúlyozza, hogy a hatóságoknak valamennyi gyermeket – ideértve a fiatalkorúak büntetés-végrehajtási intézetében elhelyezetteket is – tájékoztatniuk kell a fellebbezési eljárások meglétéről;

Segítségnyújtás a gyermekek számára

131. felhívja a tagállamokat, hogy eljárásaik során biztosítsák a gyermekek családhoz való jogát, és ezért tegyenek meg minden tőlük telhetőt azért, hogy hathatós megoldásokat találjanak a szülők és gyermekek egymástól való elválasztásának megakadályozására és a gyermekekről való lemondás elkerülésére; kéri, hogy álljanak el a nagy intézmények politikájától, és ehelyett alakítsák át, fejlesszék és erősítsék meg a családon és a közösségen alapuló hatékony, alternatív gyermekgondozási struktúrákat; elhelyezés esetén kéri a tagállamoktól azon eszközök biztosítását, amelyek lehetővé teszik, hogy a gyermekek visszatérjenek családjaikhoz;

132. sürgeti a tagállamokat a gyermekek befogadására szolgáló intézmények minőségének biztosításához szükséges intézkedések megtételére, beleértve a gyermekekkel hivatásszerűen foglalkozók szakmai továbbképzését, a megfelelő munkakörülmények és méltányos fizetés biztosítását; hangsúlyozza, hogy ezen intézmények és személyzetük szilárd alapokat biztosítanak a gyermekek jövője számára, és hasznukat a szülők – különösen a súlyos munkateherrel küzdők és a csonka családok – is élvezik, valamint hogy alternatívát nyújtanak azon gyermekek számára is, akik csonka családban vagy család nélkül nevelkednek;

(¹) D. H. és mások kontra Cseh Köztársaság, korábbi években történt esetek alapján.

2009. január 14., szerda

Részvétel

133. emlékeztet arra, hogy a gyermeknek joga van véleménye korának és érettségének megfelelő kifejtéséhez, és hogy biztosítani kell számára a lehetőséget arra, hogy részévé váljék gyermekek valamely csoportjának vagy valamely társaságnak azáltal, hogy találkozik más gyermekekkel, és ennek keretében kifejezi önmagát; ezért felhívja a tagállamokat és a helyi hatóságokat, hogy ösztönözzék azokat a projekteket, amelyek arra irányulnak, hogy a gyermekeket helyi gyermektanács vagy gyermekparlament keretében ilyen önkifejezési képességgel ruházzák fel, biztosítván a legkirekesztettebb gyermekek bevonását, illetve azt, hogy az e tevékenységekre vonatkozó információkat a gyermekek között széles körben terjesszék;

134. üdvözli, hogy a Bizottság olyan fórumot hozott létre, amely a gyermekek jogaival foglalkozó európai intézmények, valamint nemzeti és nemzetközi szervezetek képviselőit foglalja magában; úgy véli, hogy a gyermekek részvételét a fórum egyik fő célkitűzésévé kell tenni, és ezért felhívja a Bizottságot, hogy a fórum tevékenységének valamennyi szakaszában biztosítsa a gyermekek részvételét;

135. fontosnak tartja, hogy a gyermekek jogaira vonatkozó információkat hozzáférhető és számukra megfelelő módon terjesszék: felhívja a Bizottságot, hogy fejlesszen ki olyan hatékony kommunikációs eszközöket, amelyek bővítik a gyermekek ismereteit jogaikkal, a gyermekek egyes tagállamokban kialakult helyzetével és az EU e területen folytatott tevékenységeivel kapcsolatban;

Szociális jogok

136. úgy véli, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztés ellen csak minden egyén valamennyi alapvető jogának, köztük gazdasági és szociális jogainak szavatolásával lehet küzdeni; ebben a tekintetben jóváhagyja azt a határozatot, hogy 2010 a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai éve legyen; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy e területen közösen határozzanak meg nagyratörő célokat, és törekedjenek azok elérésére;

137. kitart amellett, hogy létezik az oszthatatlan és egymástól kölcsönösen függő alapvető jogok összessége, amelyekhez minden emberi lény számára biztosítani kell a megfelelő hozzáférést;

Szegénység

138. hangsúlyozza, hogy a felülvizsgált Európai Szociális Charta magában foglalja a szegénység és szociális kirekesztés elleni védelemhez való jogot, és felhívja a tagállamokat annak ratifikálására;

139. hangsúlyozza, hogy a munkaerőpiactól a legjobban eltávolodott személyek „aktív befogadásával” kapcsolatos politikáknak egyre nagyobb jelentőséget kell tulajdonítani;

140. hangsúlyozza, hogy a szélsőséges szegénység és a szociális kirekesztés az alapvető jogok egészének megsértését jelentik;

141. felszólít a szociális dimenzió és az alapvető jogok minden európai uniós politikába történő valódi beépítésére;

142. elkötelezi magát a fenntartható társadalmi fejlődés azon modellje mellett, amely összhangban áll egy, a szociális jogokon alapuló megközelítéssel, és amelynek célja elsősorban a nagyobb mértékű társadalmi kohézió;

143. emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 34. és 36. cikke elismeri a szociális biztonsághoz és a szociális szolgáltatásokhoz való jogokat, valamint az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés jogát; felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy minden állampolgár – beleértve a legvesélyeztetettebbeket – számára biztosítsák e jogokat;

144. emlékeztet arra, hogy a szegénység elleni küzdelmet a leghátrányosabb helyzetű populációval partnerségben kell folytatni, amely a leginkább érintett, és amely legközvetlenebb módon számolhat be a jogokhoz való hozzáférés hiányának következményeiről, és tehet megoldási javaslatokat; olyan részvételi alapú demokrácia bevezetését kívánja, amely különös figyelmet fordít a szegénységgel, a kirekesztéssel, a hátrányos megkülönböztetéssel és az egyenlőtlenségekkel szembesülő személyek részvételére;

2009. január 14., szerda

Hajléktalanság

145. felhívja a Bizottságot a hajléktalanság fogalmának európai keretrendszerben alkalmazható meghatározására, összehasonlítható és megbízható statisztikai adatok gyűjtésére, és a tagállamokban a hajléktalanság felszámolása érdekében végrehajtott intézkedésekről és az e téren tett előrehaladásról szóló éves tájékoztatás nyújtására;

146. sürgeti a tagállamokat, hogy alakítsanak ki „téli szükségterveket” egy tágabb hajléktalansági politika keretében;

Lakhatás

147. emlékeztet arra, hogy a Charta 34. cikkének (3) bekezdése a társadalmi kirekesztés és a szegénység leküzdése érdekében elismeri minden rászoruló személy szociális és lakhatási támogatáshoz való jogát; ennek megfelelően kéri a tagállamokat, hogy e személyeknek biztosítsanak hozzáférést az emberhez méltó lakhatási körülményekhez;

148. emlékeztet az Európa Tanács emberi jogi biztosának emberhez méltó lakhatási körülményekről szóló jelentésében foglalt megállapításokra és elvekre ⁽¹⁾;

Egészség

149. emlékeztet arra, hogy a Charta 35. cikke szerint mindenkinek joga van hozzáférni a megelőző egészségügyi ellátáshoz, és joga van orvosi kezeléshez; kéri a tagállamokat, hogy biztosítsanak hozzáférést a megfelelő egészségügyi ellátáshoz, különösen az alacsony jövedelmű, valamint a megrendült egészségi állapotuk miatt elhúzódó és költséges ellátásra szoruló személyek számára;

150. felhívja a tagállamokat és az EU-t annak biztosítására, hogy a kábítószer fogyasztó személyeknek teljes legyen a hozzáférése a szakegészségügyi szolgáltatásokhoz és az alternatív kezeléshez, és hogy ne kezeljék őket bűnözőként csak azért, mert tiltott kábítószeret használnak személyes fogyasztásra;

Munkavállalók

151. kitart amellett, hogy javítani kell a munkaerőpiac átláthatóságát, olyan módon, hogy minden (ideiglenes, állandó, teljes vagy részmunkaidőben végzett, valamint órabéren fizetett) munka legyen bejelentve, részesüljön megfelelő díjazásban, és a munkavállalók jogainak teljes tiszteletben tartása mellett folyjon;

152. elismeri, hogy nem minden tagállam rögzítette jogszabályban a minimálbér szintjét; felszólít olyan eszközök létrehozására, amelyek mindenki számára biztosítják a méltányos munkabérhez való hozzáférést, hogy az EU-ban minden munkavállaló emberhez méltó életkörülményeket tudjon teremteni a béréből;

153. sürgeti a tagállamokat és a tagjelölt országokat, hogy ratifikálják és teljes mértékben hajtsák végre a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) egyezményeit; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az ILO-t ellenőrzési rendszerének és mechanizmusainak megerősítésében;

154. bátorítja a vállalkozásokat, hogy fogadjanak el felelős, megkülönböztetéstől mentes munkaerő-felvételi és szakmai továbbképzési politikákat a nők, a fiatalok és a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásának ösztönzése érdekében;

155. emlékeztet arra, hogy a megkülönböztetés egyúttal összeférhetetlennek minősül a négy alapszabadsággal, különösen a személyek szabad mozgásával, így a belső piac működését is akadályozza; felszólítja a Bizottságot, hogy ösztönözze a tagállamokat a munkaerőpiacuk megnyitására vonatkozó átmeneti rendelkezések felülvizsgálatára, hogy az európai polgárok közötti különbségtétel e tekintetben megszűnjék;

⁽¹⁾ A biztos 2007. október 29-i, „Senkinek nem szabadna hajléktalanná válni – a megfelelő hajlék alapvető jog” című állásfoglalása.

2009. január 14., szerda

156. kéri a tagállamokat, hogy vizsgálják felül jogszabályaikat annak biztosítása érdekében, hogy a szexiparban dolgozókat jogi helyzetüktől függetlenül ne zsákmányolhassák ki bűnszervezetek, hogy alapvető jogaik biztosítva legyenek, és hogy megfelelő szociális és egészségügyi ellátásban részesülhessenek;

157. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a munkaerőpiactól legjobban eltávolodott személyek társadalomba való beilleszkedését, és foglalkozzanak a „dolgozó szegények” valóságával; úgy véli, hogy e stratégiáknak megfelelő egyensúlyt kell teremteniük az igazságos bérszinttel, a hivatás és a család közötti egyensúllyal, a színvonalas munkahelyi körülményekkel, a szociális védelemmel, a foglalkoztathatósággal és a foglalkoztatás biztonsággal kapcsolatos szempontok között;

Illegális munkavállalók

158. felhívja a tagállamokat, hogy ratifikálják a migráns munkavállalókról szóló ENSZ-egyezményt ⁽¹⁾, és felhívja figyelmüket arra, hogy a megfelelő bevándorlási okmányok nélkül munkát vállalók többsége legális és az európai gazdaságok számára nélkülözhetetlen munkát végez, így például gyümölcsöt szed, építkezésen vagy épületek karbantartásában vesz részt, betegeket, időseket és gyermekeket gondoz;

159. felhívja a közösségi intézményeket és a tagállamokat, hogy hagyjanak fel az „illegális bevándorló”, igen negatív konnotációkkal bíró kifejezés használatával, és ezek helyett inkább az „rendezetlen jogállású vagy iratokkal nem rendelkező munkavállaló/bevándorló” kifejezéseket használják;

160. megerősíti, hogy a munkajog azért létezik, hogy megvédje az egyenlőtlenséggel járó munkaviszonyban lévő munkavállalót, például éppen az iratokkal nem rendelkező munkavállalók esetében, és felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a szakszervezeti tagsághoz való jogot valamennyi munkavállaló számára, ideértve az iratokkal nem rendelkező munkavállalókat is;

161. felhívja a Bizottságot, hogy – a két területet egy csomagként kezelve – ugyanolyan elsőbbséget és sürgősséget biztosítsanak a kidolgozás alatt álló bevándorlási politika, és „a harmadik országok illegálisan az adott tagállamban tartózkodó állampolgárait foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciók” számára;

162. kitart amellett, hogy a munkaügyi felügyelet elsődleges feladata a munkavállalók védelme, ezért felhívja a tagállamokat, hogy:

- biztosítsák, hogy az iratokkal nem rendelkező munkavállalók feljelenthessék az őket kiharzó munkaadókat anélkül, hogy a kiutasítás veszélyének tennék ki magukat,
- fektessenek be olyan képzésbe, amely során a munkaügyi felügyelőket és az iratokkal nem rendelkező munkavállalóknak segítséget nyújtó személyeket tájékoztatják a munkajogi szabályok megsértése miatti hivatalos panasztétel lehetőségeiről,
- dolgozzanak ki olyan szankciórendszert, amely nem a munkavállalókat bünteti a munkaadók helyett;

Idősek

163. úgy véli, hogy a népesség előregedése nagy kihívást jelent, és ezt lehetőségnek kell tekinteni arra, hogy a sok és értékes tapasztalattal rendelkező személyeket jobban bevonjuk a társadalomba, ezzel is előmozdítván az időskori aktivitást; úgy véli, hogy erőfeszítéseket kell tenni az idősebb munkavállalók munkaerőpiacra való visszavezetése érdekében;

164. úgy véli, hogy különös figyelmet kell fordítani az egyedülálló idős nőkre, akik különösen veszélyeztetett csoportot alkotnak, és akik a gazdaság lassulása esetén gyakran elsőként szegényednek el;

165. megállapítja, hogy küzdeni kell az idős nőkkel szembeni diszkrimináció ellen, és kiszolgáltatottságuk, valamint az Unión belüli egyre növekvő számuk miatt (például az élethosszig tartó tanulási programok segítségével) növelni kell munkaerő-piaci részvételüket;

⁽¹⁾ Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése által 1990. december 18-án, a 45/158. sz. állásfoglalással elfogadott nemzetközi egyezmény a migráns munkavállalók és családtagjaik jogainak védelméről.

2009. január 14., szerda

166. emlékeztet arra, hogy a Charta 25. cikke értelmében az időseknek joguk van a méltó és önálló élethez; ezért – a Charta 34. és 35. cikkére is tekintettel – javasolja, hogy az idősek méltó életkörülményeit preventív orvosi ellátás és szociális biztonság nyújtásával is biztosítsák;

167. kéri azon tagállamokat, amelyek még nem tették meg, hogy vezessenek be jogszabályokat az emberek élete során tett szándéknyilatkozatokról, hogy az emberi jogokról és a biomedicináról szóló Oviedói Egyezmény 9. cikke értelmében kötelezően figyelembe vegyék „az orvosi beavatkozásokkal kapcsolatban az olyan beteg által előzőleg kifejezésre juttatott kívánságokat, aki a beavatkozás idején nincsen kívánságának kifejezésére alkalmas állapotban”, és hogy biztosítsák a méltósághoz való jogot az élet végén;

*
* *

168. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és tagjelölt országok kormányainak és parlamentjeinek, az Alapjogi Ügynökségnek, az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának, Parlamenti Közgyűlésének és emberi jogi biztosának, továbbá az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek és az Egyesült Nemzetek Szervezetének.

Tengerészeti munkaügyi egyezmény

P6_TA(2009)0020

Az Európai Parlament 2009. január 14-i állásfoglalása az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) között a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezmény alapján kötött megállapodás végrehajtásáról, valamint az 1999/63/EK irányelv módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló javaslatról

(2010/C 46 E/09)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) között a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezmény alapján kötött megállapodásról, valamint az 1999/63/EK irányelv módosításáról szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2008)0422),
- tekintettel az Európai Unió alapjogi chartájára,
- tekintettel az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) között a tengerészek munkaidejének szervezésére vonatkozóan kötött megállapodásról szóló, 1999. június 21-i 1999/63/EK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel az Európai Közösség Hajótulajdonosainak Szövetsége (ECSA) és az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF) között a 2006. évi tengerészeti munkaügyi egyezményre (egyezmény) vonatkozóan létrejött megállapodásra,
- tekintettel arra, hogy a megállapodás tartalmaz egy közös kérelmet a Bizottsághoz, hogy a megállapodást és annak A. mellékletét a Szerződés 139. cikke (2) bekezdésének megfelelően, a Bizottság javaslata alapján hozott tanácsi határozattal hajtsa végre,
- tekintettel eljárási szabályzata 78. cikkének (3) bekezdésére,

⁽¹⁾ HL L 167., 1999.7.2., 33. o.